Կարգապահական գործ թիվ ԿԳ-25078

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի
կարգապահական հանձնաժողովի

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ ՄԱՅԻՍ ՄԱՅԻՍԻ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ՀԱՐՑԸ ՔՆՆԱՐԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի **(այսուհետ նաև՝ Պալատ)** կարգապահական հանձնաժողովը **(այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով)**, մասնակցությամբ Հանձնաժողովի նախագահ՝ Տաթևիկ Շալջյանի, Հանձնաժողովի զեկուցող անդամ՝ Միքայել Դանիելյանի, Հանձնաժողովի անդամներ՝ Վերոնիկա Ալեքսանյանի, Կարինե Բաղդասարյանի, Գուրգեն Թորոսյանի, Կարեն Խալաթյանի, Արաքս Վարդանյանի և Վահագն Քեշիշյանի կազմով,

քարտուղարությամբ՝ Մերի Տերտերյանի,

մասնակցությամբ՝ փաստաբան Մայիս Հովհաննիսյանի, դիմող՝ Սամվել Վարդանյանի և նրա ներկայացուցիչ Սուսաննա Վարդանյանի,

քննության առնելով փաստաբան Մայիս Մայիսի Հովհաննիսյանին **(այսուհետ նաև՝ Փաստաբան կամ Պատասխանող)** (արտոնագիր՝ թիվ 1724) կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցը՝

Պ Ա Ր Զ Ե Ց՝

1. **Կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթը և հիմքը.**

Սամվել Վարդանյանը **(այսուհետ նաև՝ Դիմող)** դիմումով հայտնել է, որ բարեկամի միջոցով ծանոթացել է փաստաբան Մայիս Հովհաննիսյանի հետ, որը հանձն է առել լիազորագրով հանդես գալ համապատասխան ատյաններում՝ Դիմողի մեծ տատիկի գույքը որպես ժառանգություն ընդունելու և գրանցելու համար:

Ըստ Դիմողի՝ Փաստաբանը տվել է 100 տոկոսանոց երաշխիք՝ սեղմ ժամկետում վկայագիր ստանալու համար և պահանջել է կանխիկ 350 000 ՀՀ դրամ գումար, որը վճարվել է իրենց կողմից, սակայն Փաստաբանն անդորրագիր չի տրամադրել:

Դիմողը նշել է նաև, որ 2024 թվականի մայիսի 23-ին ստորագրել է Փաստաբանի պայմանագրի նմուշն ու տվել լիազորագիր, սակայն Փաստաբանը պայմանագրի իրենց օրինակը չի տրամադրել՝ խոստանալով այն կնքել և ուղարկել լրացուցիչ:

Նշելով իր առողջական խնդիրների և դրանց լուծման ուղղությամբ իր կողմից կատարվող գործողությունների մասին՝ Դիմողը կասկածի տակ է դրել և վիճարկել է Փաստաբանի կողմից իրեն բարեխիղճ իրավաբանական օգնություն տրամադրելու,

Թիվ ԿԳ-25078-2-Ա
05.11.2025թ.

ինչպես նաև գործի (հանձնարարության) կատարման ընթացքի մասին կանոնավորապես տեղեկացվելու փաստերը՝ պնդելով հակառակի մասին՝ մասնավորապես հայտնելով, որ Փաստաբանը գործի պատշաճ ընթացքը չի ապահովել, Դիմողի մեծ տատիկի մահվան փաստը նույնիսկ դեռ չի հաստատել, իսկ հեռախոսազանգերին չի պատասխանել, հաղորդագրություններին էլ տվել է հակասական պատասխաններ:

Պալատի նախագահի 2025 թվականի հուլիսի 01-ի թիվ 01/03.3/828-2025 գրությամբ Դիմողին առաջարկվել է ներկայացնել կարգապահական վարույթ հարուցելու հարցը քննարկելու համար նշանակություն ունեցող տեղեկություններ, այդ թվում՝ համապատասխան բացատրություն, նյութեր, ապացույցներ (առկայության դեպքում)՝ ներառյալ նաև այն մասին, թե արդյո՞ք Փաստաբանի հետ կնքված պայմանագիրը լուծվել է կամ վերջինս հրաժարվել է ծառայությունների հետագա մատուցումից: Նշված գրությանն արձագանքելով՝ Դիմողը հայտնել է, որ պայմանագիրը չի լուծվել:

Միաժամանակ, սույն կարգապահական վարույթը հարուցվելուց հետո, կարգապահական վարույթի օրինականությունն ապահովելու և արդարացի լուծման համար նշանակություն ունեցող հանգամանքները բացահայտելու նպատակով՝ Դիմողին 2025 թվականի օգոստոսի 19-ի «Պահանջ» վերտառությամբ փաստաթղթով առաջարկվել է այն ստանալու պահից մեկշաբաթյա ժամկետում ներկայացնել կարգապահական վարույթի համար անհրաժեշտ ապացույցներ: Նշված գրությանն ի պատասխան՝ Դիմողը լրացուցիչ դիրքորոշում և/կամ նյութեր չի ներկայացրել:

Հանձնաժողովի նիստ(եր)ին Դիմողը մասնակցել է ինչպես անձամբ, այնպես էլ ներկայացուցչի միջոցով և պնդել է դիմումը:

2. <u>Պատասխանողի համառոտ բացատրությունները.</u>

Մինչև կարգապահական վարույթ հարուցելու հարցի լուծումը Փաստաբանին առաջարկվել է ներկայացնել բացատրություն Դիմողի դիմումի վերաբերյալ:

Փաստաբանը նախքան կարգապահական վարույթ հարուցելու հարցի լուծումը՝ 2025 թվականի հուլիսի 07-ի բացատրությամբ հայտնել է, որ թույլ չի տվել փաստաբանի վարքագծի կանոնների խախտում:

Փաստաբանը հայտնել է, որ Դիմողին որևէ երաշխիք չի տվել, իսկ Դիմողից ստացված գումարը հանդիսացել է Դիմողի գործի ծախսերի գումարը, ոչ թե իր վարձատրությունը:

Նկարագրելով Դիմողի հանձնարարության շրջանակներում իր կողմից կատարված գործողությունները՝ Փաստաբանը չի ընդունել, որ Դիմողին բարեխիղճ իրավաբանական օգնություն չի ցուցաբերել և գործի ընթացքի մասին կանոնավորապես չի տեղեկացրել՝ պնդելով հակառակը և ներկայացնելով սեփական փաստարկներն այդ մասին:

Միաժամանակ, սույն կարգապահական վարույթը հարուցվելուց հետո, կարգապահական վարույթի օրինականությունն ապահովելու և արդարացի լուծման համար նշանակություն ունեցող հանգամանքները բացահայտելու նպատակով՝ Փաստաբանին 2025 թվականի օգոստոսի 19-ի «Պահանջ» վերտառությամբ փաստաթղթով առաջարկվել է այն ստանալու պահից մեկշաբաթյա ժամկետում ներկայացնել կարգապահական վարույթի համար անհրաժեշտ ապացույցներ: Ինչին ի պատասխան՝ Փաստաբանը հայտնել է նախորդիվ ներկայացված դիրքորոշման համանման դիրքորոշում և ներկայացրել է նաև որոշ նյութեր՝ Դիմողի հետ ունեցած հաղորդակցության և գործի ընթացքի մասին Դիմողին տեղեկացնելու վերաբերյալ:

Հանձնաժողովի նիստ(եր)ին Փաստաբանը մասնակցել և ըստ էության պնդել է գրավոր փաստաթղթերով ներկայացված իր դիրքորոշումը:

3. <u>Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշումը.</u>

Պալատի նախագահի 2025 թվականի հուլիսի 16-ի թիվ 199-Ա/ԿԳ-25078 որոշմամբ Փաստաբանի նկատմամբ «Փաստաբանության մասին» օրենքի **(այսուհետ նաև՝ Օրենք)** 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Պալատի ընդհանուր ժողովի 2019 թվականի հոկտեմբերի 19-ի թիվ 1-Լ որոշմամբ հաստատված փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի **(այսուհետ նաև՝ Կանոնագիրք)** 3.5.5 և 3.6.1 ենթակետերի խախտման հատկանիշներով հարուցվել է կարգապահական վարույթ:

Կարգապահական գործի նախապատրաստումը 2025 թվականի օգոստոսի 28-ին հանձնարարվել է Պալատի աշխատակազմի սպասարկող անձնակազմի աշխատակից՝ Գարիկ Հախնազարյանին (**այսուհետ նաև՝ Աշխատակից**):

4. <u>Կարգապահական գործ նախապատրաստող Աշխատակցի եզրակացությունը և գործի հանձնումը Հանձնաժողովին.</u>

Գործի նախապատրաստման արդյունքում Աշխատակիցը 2025 թվականի սեպտեմբերի 17-ին կազմել է եզրակացություն, որում շարադրվել են կարգապահական գործի կողմերի դիրքորոշումները, գործում առկա նյութերի ցանկը և էական այլ տվյալներ:

Կարգապահական գործը Պալատի Հանձնաժողովին է հանձնվել 2025 թվականի սեպտեմբերի 17-ին, այնուհետև Հանձնաժողովի նախագահի 2025 թվականի սեպտեմբերի 18-ի թիվ ԿԳ-25078-1-Ա որոշմամբ ընդունվել է Հանձնաժողովի վարույթ:

Հանձնաժողովի նիստը տեղի է ունեցել 2025 թվականի նոյեմբերի 05-ի ժամը 18:30-ին ՀՀ փաստաբանների պալատի վարչական շենքում (ՀՀ, ք. Երևան, Զաքյան 7-2, 4-րդ հարկ, թիվ 12 սենյակ):

5. <u>Գործի հանգամանքները՝ առկա ապացույցների վկայակոչմամբ.</u>

Հանձնաժողովը, ուսումնասիրելով գործում առկա ապացույցները, հաշվի առնելով նաև կարգապահական գործը նախապատրաստող Աշխատակցի եզրակացությունը, հաստատված է համարում հետևյալ փաստերը.

1. Փաստաբանի և Դիմողի միջև 2024 թվականի մայիսի 23-ին կնքվել է ծառայությունների մատուցման պայմանագիր, որով Փաստաբանը ստանձնել է Դիմողի գործը՝ կապված վերջինիս ժառանգության իրավունքի իրացման հետ: ***Տվյալ փաստը հաստատվում է վարույթում առկա պայմանագրի պատճենով, կողմերի բացատրություններով:***

2. Փաստաբանը և Դիմողը պարբերաբար գտնվել են կապի մեջ՝ ինչպես Դիմողի, այնպես էլ Փաստաբանի նախաձեռնությամբ, իսկ կապը որոշ դեպքերում դրսևորվել է նամակագրություններով, որոշ դեպքերում՝ տարբեր տևողությամբ զանգերով: ***Տվյալ փաստը հաստատվում է կողմերի ներկայացրած էկրանային պատկերներով (սքրինշոթերով), որոնց իսկությունն ու այլ հատկանիշները կողմերը չեն վիճարկել:***

3. Փաստաբանը Դիմողին բարեխիղճ իրավաբանական օգնություն չի ցուցաբերել: ***Տվյալ փաստը հաստատվում է Դիմողի պնդումներով, իսկ Փաստաբանը չի ներկայացրել հակառակն ապացուցող վերաբերելի, թույլատրելի և արժանահավատ ապացույցների բավարար համակցություն:***

6. **<u>Պատասխանողի անձը բնութագրող հանգամանքները.</u>**

Պալատի աշխատակազմի ղեկավարի կողմից տրված տեղեկանքի համաձայն՝ Պատասխանողը փաստաբան է հանդիսանում 2013 թվականի հոկտեմբերի 06-ից և 2020-2025թթ. ընկած ժամանակահատվածում չունի կարգապահական տույժ:

7. **<u>Պալատի Հանձնաժողովի պատճառաբանված եզրակացությունը և որոշումը.</u>**

Հանձնաժողովը գտնում է, որ Փաստաբանի նկատմամբ հարուցված կարգապահական վարույթը Կանոնագրքի 3.6.1 ենթակետի մասով ենթակա է կարճման՝ պայմանավորված այդ մասով Փաստաբանի վարքագծում խախտման ու ըստ այդմ՝ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքի բացակայությամբ, իսկ Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 3.5.5 ենթակետի մասով Փաստաբանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության՝ պայմանավորված այդ մասով Փաստաբանի վարքագծում խախտման ու ըստ այդմ՝ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքի առկայությամբ:

Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի համաձայն՝ *Փաստաբանը պարտավոր է՝*

1) ազնվորեն և բարեխղճորեն պաշտպանել վստահորդի իրավունքները և օրինական շահերը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված բոլոր միջոցներով ու եղանակներով.

2) պահպանել սույն օրենքի, փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի և փաստաբանների պալատի կանոնադրության պահանջները:

Օրենքի 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *փաստաբանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության սույն օրենքի և փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջները խախտելու համար, ... :*

Օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ *Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթն իրականացվում է օրինականության, օրենքի և փաստաբանների պալատի առջև հավասարության, մրցակցության, կատարված կարգապահական խախտման համար նշանակվող կարգապահական տույժի համաչափության և անմեղության կանխավարկածի սկզբունքների հիման վրա:*

Օրենքի 39.1-ին հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի համաձայն՝ *փաստաբանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքերն են՝ սույն օրենքի պահանջների խախտումը, որը կատարվել է դիտավորությամբ կամ կոպիտ անփութությամբ, ինչպես նաև փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջների խախտումը, որը կատարվել է դիտավորությամբ կամ կոպիտ անփութությամբ:*

Օրենքի 39.1-ին հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ *Փաստաբանը ենթակա չէ կարգապահական պատասխանատվության մեղքի բացակայության դեպքում:*

Օրենքի 39.1-ին հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն՝ *կարգապահական խախտման համար փաստաբանը համարվում է անմեղ, քանի դեռ նրա մեղքն ապացուցված չէ սույն օրենքով սահմանված կարգով՝ Կարգապահական հանձնաժողովի՝ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին ուժի մեջ մտած որոշմամբ: Փաստաբանի կատարած կարգապահական խախտման վերաբերյալ չփարատված կասկածները մեկնաբանվում են փաստաբանի օգտին:*

Օրենքի 39-9-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի համաձայն՝ *Փաստաբանների պալատի կարգապահական հանձնաժողովը կարճում է փաստաբանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ վարույթն այն դեպքում, երբ՝ առկա չէ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմք:*

Ներկայացված նորմերի համադրության և վերլուծության արդյունքում կարելի է փաստել, որ Օրենքով սահմանված են որոշակի վավերապայմաններ, որոնց առկայության դեպքում միայն կարգապահական վարույթի շրջանակներում կարող է քննարկվել փաստաբանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցը: Նշված վավերապայմաններն իրենց հերթին ենթադրում են փաստաբանի վարքագծում Օրենքի և/կամ Կանոնագրքի պահանջների խախտման առկայությունը, որը կատարվել է դիտավորությամբ կամ կոպիտ անփութությամբ, և որում առկա է փաստաբանի մեղքը:

Ընդ որում, նման վավերապայմանների ամրագրումն ինքնանպատակ չէ և ըստ էության նպատակաուղղված է կարգապահական վարույթի իրականացմանը՝ օրինականության, հավասարության, մրցակցության, համաչափության և անմեղության կանխավարկածի սկզբունքների հիման վրա:

Այս համատեքստում, կարգապահական վարույթի շրջանակներում առանձնակի նշանակություն է ձեռք բերում փաստաբանի վարքագծում համապատասխան խախտումների հատկանիշների առկայության ապացուցման հանգամանքը, ինչի անտեսումը կամ չապահովումը թույլ է տալիս եզրակացնել փաստաբանի վարքագծում առերևույթ խախտման հատկանիշների բացակայության մասին, քանի որ դրանք չեն հաստատվել վարույթի ընթացքում: Ըստ այդմ՝ յուրաքանչյուր կողմ պարտավոր է ապացուցել իր կողմից վկայակոչված հանգամանքները, կրում է դրանք ապացուցված չլինելու բացասական հանգամանքները, իսկ փաստաբանի կատարած կարգապահական խախտման վերաբերյալ չփարատված կասկածները մեկնաբանվում են վերջինիս օգտին:

Վերոնշյալի հաշվառմամբ, Հանձնաժողովը փաստում է, որ կարգապահական պատասխանատվության հիմք չի կարող լինել միայն ենթադրյալ իրավախախտման մասին դիմողի պնդումը, որը հիմնավորված չէ այնպիսի հանգամանքների վկայակոչմամբ և (կամ) ապացույցներով, որոնք հաստատապես կվկայեն փաստաբանի կողմից Օրենքի կամ Կանոնագրքի պահանջների խախտման կատարման մասին:

Ըստ այդմ, անդրադառնալով Փաստաբանի վարքագծում Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 3.5.5 և 3.6.1 ենթակետերի խախտման հատկանիշների առկայության հարցին՝ Հանձնաժողովն անհրաժեշտ է համարում արձանագրել.

Կանոնագրքի 3.5.5 ենթակետի համաձայն՝ *Փաստաբանը պարտավոր է վստահորդին իրավաբանական օգնություն ցույց տալիս իր մասնագիտական պարտականությունները կատարել ողջամտորեն, բարեխղճորեն, որակավորված, սկզբունքայնորեն և ժամանակին, ինչը ներառում է՝ ա. նյութերի ուսումնասիրությունը, բ. վերաբերելի իրավական ակտերի ուսումնասիրությունը, գ. վստահորդին վերջինիս հանձնարարության կատարման կապակցությամբ հնարավոր իրավական հետևանքների առաջացման մասին իրազեկումը, դ. վստահորդի հանձնարարության պատշաճ կատարման համար անհրաժեշտ գործողությունների կատարումը:*

Կանոնագրքի 3.6.1 ենթակետի համաձայն՝ *Փաստաբանը պարտավոր է կանոնավորապես տեղեկացնել վստահորդին հանձնարարության կատարման ընթացքի մասին և պատասխանել նրան հետաքրքրող հարցերին:*

Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 3.5.5 և 3.6.1 ենթակետերի համադրված վերլուծության ու մեկնաբանության շրջանակներում Հանձնաժողովն արձանագրում է, որ Փաստաբանը յուրաքանչյուր գործ ստանձնելիս պետք է այն կատարի նաև ժամանակին, պատշաճ և որակավորված, ինչը ոչ միայն մասնագիտական, այլև վարքագծային-էթիկական նշանակության կանոն է, առանց որի կատարման հնարավոր չէ կամ առնվազն վտանգված է տվյալ գործով բարեխիղճ իրավական օգնության տրամադրումը, ներառյալ նաև՝ հնարավոր իրավական հետևանքների գիտակցումն ու դրանց առաջացման մասին իրազեկումը վստահորդին, ինչպես նաև գործը պատշաճ վարելու համար անհրաժեշտ գործողությունների կատարումը և հակառակի արդյունքում վստահորդին սպասվող անբարենպաստ, սակայն կանխելի հետևանքների կանխարգելումը: Ավելին, գործը պատշաճ վարելուց զատ, փաստաբանը պարտավոր է վստահորդի հետ ապահովել նաև կայուն և հասանելի կապ, ինչը մի կողմից ենթադրում է փաստաբանի ակտիվ ու նախաձեռնողական վարքագիծ՝ վստահորդին նրա գործի (հանձնարարության կատարման ընթացքի) մասին կանոնավորապես տեղեկացնելու եղանակով՝ անկախ նույնիսկ վստահորդի հարցումների առկայությունից, իսկ մյուս կողմից ենթադրում է արձագանքող վարքագիծ՝ վստահորդի կողմից առաջադրվող հարցերին պատշաճ պատասխանելու եղանակով:

Նշվածի շրջանակներում անդրադառնալով Փաստաբանի վարքագծում Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 3.5.5 ենթակետի խախտման առկայությանը՝ Հանձնաժողովը հատուկ ընդգծում է, որ միայն գործի կամ հարցի՝ ոչ ի նպաստ վստահորդի լուծումը կամ որևէ լուծման բացակայությունն ինքնին, առանց լրացուցիչ փաստերի ու հանգամանքների, չի կարող մեկնաբանվել որպես Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 3.5.5 ենթակետի խախտման բավարար հիմնավորում, ինչը բխում է նաև Օրենքի 39.1 հոդվածի 3-րդ մասից:

Այդուհանդերձ, որևէ գործի կամ հարցի՝ ոչ ի նպաստ վստահորդի լուծումը կամ թեկուզև որևէ լուծման կամ պատշաճ ընթացքի բացակայությունն ինքնին բավարար հիմք է՝ Փաստաբանի վարքագծում Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 3.5.5 ենթակետի խախտման առկայությունը քննելու համար, եթե առկա է կարգապահական վարույթ:

Վերոնշյալ դատողությունների շրջագծում անդրադառնալով տվյալ կոնկրետ դեպքում Փաստաբանի վարքագծի իրավաչափությանն ու համապատասխանությանը Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 3.5.5 ենթակետի պահանջներին՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ Փաստաբանի վարքագծում վկայակոչված դրույթներով նախատեսված խախտումներն առկա են, քանի որ տվյալ կոնկրետ դեպքում Փաստաբանի կողմից չի ներկայացվել վերաբերելի, թույլատրելի և արժանահավատ ապացույցների բավարար համակցություն առ այն, որ Փաստաբանը բարեխղճորեն, որակավորված և ժամանակին կատարել է Դիմողից ընդունած հանձնարարության պատշաճ ընթացքն ապահովելուն ուղղված գործողություններ:

Հանձնաժողովն արձանագրում է, որ Դիմողից ընդունած հանձնարարության պատշաճ ընթացքն ապահովելուն ուղղված գործողություններ կատարելու մասին ապացույցների առկայության դեպքում դրանք ողջամտորեն պետք է լինեին Փաստաբանի տիրապետման ներքո և ներկայացվեին Հանձնաժողովին, ինչը, սակայն, տեղի չի ունեցել, իսկ Փաստաբանը նաև չի նշել այդպիսի ապացույցները հավաքագրելու և/կամ Հանձնաժողովին ներկայացնելու անհնարինության մասին և չի կատարել դրանից բխող որևէ գործողություն՝ ուղղված այնպիսի ապացույցների ձեռք բերմանը, որոնցով հնարավոր կլիներ փաստել Փաստաբանի վարքագծում Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 3.5.5 ենթակետի պահանջների խախտման բացակայությունը:

Ընդ որում, քննարկվող հարցի մասով ապացույցներ ներկայացնելու պարտականությունը հենց Փաստաբանին պատկանելու հանգամանքը բխում է նաև այն իրողությունից, որ իր կողմից որևէ գործողության կատարման վերաբերյալ ապացույցներն առկայության դեպքում տրամաբանորեն գտնվում են հենց Փաստաբանի տիրապետման ներքո, իսկ նույն գործողության չկատարումը, սույն դեպքում՝ բարեխիղճ կամ այլ առումով պատշաճ իրավաբանական օգնության չտրամադրումն ինքնին հանդիսանում է բացասական (ժխտողական) փաստ, որի ապացուցման պարտականությունը չի կարող դրվել բացասական փաստ վկայակոչող կամ դրական փաստը ժխտող անձի՝ սույն դեպքում Դիմողի վրա:

Այսպիսով, Հանձնաժողովը հաստատված է համարում, որ Փաստաբանը թույլ է տվել Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 3.5.5 ենթակետի խախտում, որի համար ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության:

Անդրադառնալով Փաստաբանի վարքագծում Կանոնագրքի 3.6.1 ենթակետի խախտման առկայությանը՝ Հանձնաժողովը փաստում է, որ վարույթի նյութերում առկա են մի շարք նյութեր, որոնք ի ցույց են դնում Դիմողի և Փաստաբանի միջև կանոնավոր կապի առկայությունն ու հանձնարարության կատարման ընթացքի մասին Դիմողի տեղեկացվածությունը՝ անկախ Փաստաբանի տրամադրած տեղեկատվության ճշմարտացիությունից, որին Հանձնաժողովը սույն վարույթով և սույն ենթակետի շրջանակներում անդրադառնալ իրավասու չէ:

Ընդ որում՝ հատկանշական է, որ նմանատիպ նյութեր ներկայացրել են ինչպես Փաստաբանը, այնպես էլ՝ Դիմողը, ում ներկայացրած նյութերից, ի դեպ, հետևում է, որ կողմերը կապ են պահպանել ինչպես նամակագրությամբ, այնպես էլ հեռախոսազանգերով, որոնք առանձին դեպքերում տևել են նույնիսկ տասնյակ րոպեներ, ուստի առկա պայմաններում հնարավոր չէ հաստատված համարել, որ Փաստաբանը Դիմողին կանոնավորապես չի տեղեկացրել վերջինիս գործի ընթացքի մասին և չի ապահովել կայուն կապ Դիմողի հետ, իսկ առանձին դեպքերում Դիմողի՝ ուշ արձագանքված կամ թեկուզև չարձագանքված զանգերն ու նամակներն ինքնին բավարար հիմք չեն՝ Փաստաբանի կողմից Կանոնագրքի 3.6.1 ենթակետի խախտման փաստը հաստատելու համար:

Այսպիսով, Հանձնաժողովը հաստատված է համարում, որ Փաստաբանը թույլ չի տվել Կանոնագրքի 3.6.1 ենթակետի խախտում, ուստի այդ մասով Փաստաբանը ենթակա չէ կարգապահական պատասխանատվության:

8. Կարգապահական տույժի ընտրությունը.

Հանձնաժողովը գտնում է, որ Փաստաբանի նկատմամբ Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 3.5.5 ենթակետի՝ սույն որոշմամբ նկարագրված խախտման համար պետք է կիրառել «նկատողություն» կարգապահական տույժը՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ:

Օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի համաձայն՝ *փաստաբանների պալատի խնդիրներն են՝ վերահսկողություն իրականացնել իր անդամների կողմից սույն օրենքի, փաստաբանների պալատի կանոնադրության և փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջների պահպանման, ինչպես նաև «Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի և դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների կատարման նկատմամբ.*

Օրենքի 39.10 հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *փաստաբանի կարգապահական պատասխանատվության հարցը քննելուց հետո փաստաբանների պալատի կարգապահական հանձնաժողովը կարող է փաստաբանի նկատմամբ կիրառել կարգապահական տույժերի հետևյալ տեսակներից մեկը, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված դեպքի.*

1) նկատողություն.

2) խիստ նկատողություն.

3) լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցել.

4) տուգանք.

5) փաստաբանի արտոնագրի գործողության դադարեցում:

Օրենքի 39.10 հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ *փաստաբանի նկատմամբ կիրառվող կարգապահական տույժը պետք է համաչափ լինի կատարված խախտմանը: Կարգապահական տույժ կիրառելիս փաստաբանների պալատի կարգապահական հանձնաժողովը հաշվի է առնում նաև խախտման հետևանքները, փաստաբանի անձը, մեղքի աստիճանը, առկա տույժերը, փաստաբանին բնութագրող ուշադրության արժանի այլ հանգամանքներ:*

Վերը նշված իրավական նորմերից հստակ է, որ Պալատը հանդիսանում է փաստաբանների մասնագիտական, ինքնակառավարվող միավորում, որի խնդիրներից մեկը փաստաբանների իրավաչափ և փաստաբանի վարքագծի կանոններին համապատասխանող վարքագծի ապահովումն է: Սույն խնդրի իրացման հիմնական իրավական միջոցներից մեկը Հանձնաժողովի կարգապահական գործառույթն է, որը դրսևորվում է Օրենքով և Հանձնաժողովի գործունեության կարգով սահմանված ընթացակարգով փաստաբանի կարգապահական պատասխանատվության հարցը քննարկելով և լուծելով:

Օրենքով հստակ նախատեսված են կարգապահական պատասխանատվության միջոցների այն տեսակները, որոնք Հանձնաժողովն իրավասու է կիրառել՝ խախտում թույլ տված փաստաբանների նկատմամբ: Ընդ որում, Օրենքում ամրագրված են փաստաբանի պատասխանատվության անհատականացման համար կիրառելի չափանիշներ:

Օրենքով Հանձնաժողովին վերապահված կարգապահական գործառույթից և այդ թվում փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթ իրականացնելու և կարգապահական տույժ կիրառելու իրավազորությունից հետևում է, որ Հանձնաժողովը ոչ

միայն իրավասու է, այլև պարտավոր է կարգապահական վարույթի քննության յուրաքանչյուր դեպքում իրականացնել փաստաբանի կողմից կատարված արարքի որակում Օրենքի և Կանոնագրքի շրջանակներում և դրան համապատասխան՝ նշանակել համապատասխան կարգապահական տույժ, եթե առկա է խախտում:

Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը, խոսելով իրավունքների սահմանափակումների իրավաչափության մասին, առանձնացնում է հետևյալ հիմնական տարրերը՝ նպատակի իրավաչափություն, իրավաչափ նպատակի և այդ նպատակին հասնելու համար կիրառված միջոցների միջև համաչափության ողջամիտ հարաբերակցություն (Case of Khalfaoui v. France, 14.03.2000) :

Սույն պարագայում Փաստաբանին նշված կարգապահական տույժի ենթարկելու իրավաչափ նպատակն Օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետով Պալատի վրա դրված խնդիր-պարտականության իրացումն է՝ ապահովել փաստաբանների կողմից ՀՀ օրենսդրության և փաստաբանական էթիկայի նորմերի պահպանումը փաստաբանների նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման և կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու միջոցով, իսկ ընտրված միջոցի համապատասխանությունը բխում է ընտրված կարգապահական տույժը նշանակելիս և Օրենքի 39.10-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված պատասխանատվության անհատականացման չափանիշները կիրառելիս Պատասխանողի վարքագծի ծանրության, մեղքի աստիճանի և Պատասխանողի անձը բնութագրող հատկանիշների քննությունից ու համադրությունից, մասնավորապես՝ տվյալ պարագայում Հանձնաժողովը հաշվի է առնում այն փաստը, որ թեև տվյալ իրավիճակում Փաստաբանը Դիմողին իրավական օգնություն ցույց տալիս թույլ է տվել սույն որոշմամբ նկարագրված խախտումը, այդուհանդերձ՝ Դիմողը դրանց արդյունքում չի զրկվել իր ենթադրյալ կամ իրական իրավունքների պաշտպանության իրավունքի հետագա իրացման հնարավորությունից, այսինքն՝ խախտումն այդ իմաստով ծանր ու անդառնալի հետևանքներ չի առաջացրել:

Հանձնաժողովն ընդգծում է նաև, որ Փաստաբանի մեղքի բացակայության մասին ապացույցներ ձեռք չեն բերվել, բայց և ձեռք չի բերվել որևէ ապացույց՝ կարգապահական խախտումը դիտավորությամբ կատարված լինելու մասին: Միաժամանակ, Հանձնաժողովը կարևորում է Փաստաբանի անձը և նրա դրական բնութագիրը՝ հաշվի առնելով դիտարկվող ժամանակահատվածում կարգապահական տույժի բացակայությունը: Հետևաբար, Հանձնաժողովի գնահատմամբ՝ Փաստաբանի նկատմամբ որպես կարգապահական տույժ անհրաժեշտ է կիրառել ամենամեղմ՝ «նկատողություն» տույժի տեսակը:

Վերոգրյալից ելնելով և ղեկավարվելով նաև Օրենքի 11.1-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 39-րդ հոդվածի 1-ին մասով, 39.7-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով և 7-րդ մասով, 39.9-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով և 39.10-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով՝ Հանձնաժողովը՝

ՈՐՈՇԵՑ՝

1. Փաստաբան Մայիս Մայիսի Հովհաննիսյանի (արտոնագիր՝ թիվ 1724) նկատմամբ հարուցված թիվ ԿԳ-25078 կարգապահական վարույթը մասնակի՝

Կանոնագրքի 3.6.1 ենթակետի պահանջի առերևույթ խախտման հատկանիշների մասով, կարճել:

2. Փաստաբան Մայիս Մայիսի Հովհաննիսյանի (արտոնագիր՝ թիվ 1724) նկատմամբ կիրառել կարգապահական տույժ՝ «նկատողություն»՝ Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 3.5.5 ենթակետի՝ սույն որոշմամբ նկարագրված խախտման համար:

3. Հանձնարարել Հանձնաժողովի նիստերի քարտուղարին՝ սույն որոշման մասին իրազեկել կողմերին:

Ծանոթություն. Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդ կամ դատական կարգով այն ստանալու օրվանից մեկամսյա ժամկետում: Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն Փաստաբանի կողմից ստանալու հաջորդ օրվանից:

ՀՀ փաստաբանների պալատի
կարգապահական հանձնաժողովի
նախագահ՝ **Տաթևիկ Շալջյան**

թիվ ԿԳ-25078-2-Ա
05 նոյեմբերի 2025թ.
ք.Երևան